10/2

ראש הממשלה

שדה בוקר, כ"ג באלול תשכ"א
4 בספטמבר 1961

ד"ר שוראקי היקר,

קראתי בעיון רב מכתבך מיום 24.8.61. אם כי רוב דבריך לא חדשים לי - אבל כשהם נכתבים על ידי איש כמוך הם מוסיפים משקל רב - ומדאיגים ביותר.

אני רואה בתקופה הקרובה משימת החינוך כתאומה בחשיבותה ובחריפותה למשימת הבטחון, ואני רואה שתי תקופות במילוי המשימה.

א) בשנים הקרובות - קשה לקבוע אם 3 או 5 שנים - יש להבטיח חינוך על יסודי לכל נער ונערה בישראל על חשבון המדינה. יתכן שמספר שנים יש להשאיר העקרון של תשלום שכר לימוד, למען הקל על המדינה, אבל תשלום זה יחול רק על אמידים. יש לאחוז בכל האמצעים שהסידורים בבתי הספר היסודיים יהיו כאלה שיכשירו את הנערים והנערות בגיל 14-6 להמשיך בבי"ס תיכוני.

ב) בתקופה השניה - אולי אחרי 8 - 10 שנים, יש לדעתי לתת חינוך אקדמאי (באוניברסיטה או בטכניון) לכל צעיר וצעירה בישראל שהם נורמלים בבריאותם הגופנית והרוחנית. איני רואה בשאיפה זו דבר אוטופיסטי - אלא צורך ממשי חיוני והכרחי. חינוך בבי"ס גבוה הוא לדעתי המינימום שכל צעיר בימינו צריך לקבל.

רק בדרך זו אני רואה האמצעי היעיל למיזוג גלויות. אבל דאגתי היא לא רק למיזוג גלויות, עם כל חשיבותו ההיסטורית של דבר זה. לדעתי עלינו להעלות האדם בישראל, וע"י כך העם כולו לרמה הגבוהה ביותר, האפשרית בימינו. איני רואה כל סיבה מדוע לא יהיה כל פועל חרושת, עובד בשדה, מנקה רחובות, סנדלר וחייט בעל השכלה אוניברסיטאית. היה זמן שכל האנשים, לרבות מלכים וקיסרים, לא ידעו קרוא וכתוב, וזה נחשב לסגולתם השמורה של יחידי סגולה, בכת הכוהנים. השכלה אוניברסיטאית היא לדעתי המינימום שכל איש בישראל חייב לקבל.

/.אנו

אנו מצווים על העלאת עמנו לרמה העליונה האפשרית בימינו, ולא רק בשטח האינטלקטואלי, אלא גם בשטח המוסרי. הדבר השני הרבה יותר קשה, אבל אינו מהנמנעות.

יש גם צורך להרבות בעזרה למשפחות מרובות ילדים. התמעטות הילודה בישראל, ביחוד בקרב יוצאי אירופה - היא מדאיגה מאד. קיבלתי מספרים מבהילים על ריבוי הפלות מלאכותיות מאת פרופ' בקי וד"ר ברמן. ואין ספק שלאשלאט גם בני עדות המזרח ילמדו מלאכה זו - והם כבר לומדים אותה. והאמצעי היעיל ביותר - היא עזרה מספיקה למשפחות מרובות ילדים.

ידעת כי צרכי ישראל מרובים, ויכולתה מוגבלת ויש לקבוע עדיפויות בין הצרכים השונים, אבל זהו אחד מן הצרכים הגדולים ביותר. רק בטחון וקליטת עולים דחופים יותר.

אם העליה, כפי המקווה, מצפון-אפריקה תגדל יתכן שנוכרח לדחות תיקונים אלה לשנה. אבל אין לדחותם לגמרי, אלא לעשות המינימום ההכרחי במכסימום של רצון טוב.

מובטחני שטיפולך בעניינים אלה יסייע לא מעט לקידום הדברים.

בהוקרה נאמנה,

ד. בן-גוריון